

BETA/RTV

ASNS: Vlast kriva za nezakonito postupanje poslodavaca prema radnicima

Asocijacija slobodnih i nezavisnih sindikata (ASNS) saopštila je danas da je vlast kriva za nezakonito postupanje poslodavaca prema radnicima u pojedinim firmama u Srbiji.

"Razumemo zalaganje i želju vlade da u Srbiju dođe što više stranih investicija, ali ne razumemo da se ne vodi računa o položaju zaposlenih u tim kompanijama", navodi ASNS.

Taj sindikat podseća da su radnici u firmama u Srbiji bili podvrgnuti poligrafskim ispitivanju, kao i da je nekima zabranjen odlazak u toalet za vreme rada.

Istaknuto je da vlast u Srbiji ne reaguje na upozorenja sindikata da je u mnogim kompanijama u zabranjeno formiranje sindikata.

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti Srbije Rododoljub Šabić upozorio je preduzeće Perutnina Ptuj-Topiko iz Bačke Topole da je nedozvoljeno obrađivalo podataka o ličnosti prilikom poligrafskog ispitivanja 17 zaposlenih, kako bi se otkrili krivci za krađu mesa.

Svakom trećem krađu penziju

U Srbiji, prema proceni sindikata, za najmanje 450.000 radnika se ne uplaćuju puni iznosi poreza i doprinosa. Dok je 700.000 ljudi na birou, biće i zakidanja radnika

SINDIKATI procenjuju da u Srbiji ima najmanje 450.000 ljudi koji svakog dana odlaze na posao, a da ih poslodavci uopšte nisu prijavili ili im doprinose i poreze uplaćuju na iznos minimalne plate.

Najviše ih je u privatnom sektoru, ali slučaj službenice italijanske ambasade u Beogradu, o kojem su "Novosti" pisale u izdanju od utorka, otkriva da od sive ekonomije ne prezaju ni države, pa ni one zapadnoevropske.

Ekonomisti objašnjavaju da je rad na crno najčešći oblik sive ekonomije. Najveći gubitnici su sami zaposleni, koje čeka

minimalna ili nikakva penzija. Gubi i država, na kojoj je odgovornost da se sa utajama izbori. Pred samim radnicima nema mnogo izbora dokle god je bez posla zvanično najmanje 700.000 građana Srbije, koji jedva čekaju na zaposlenje. - Borba protiv rada na sivo i crno je borba protiv drugih poreskih utaja, pre svega utaje poreza na dodatu vrednost - objašnjava Miloško Arsić, profesor Ekonomskog fakulteta. - Ako se smanje utaje poreza na usluge, poslodavci neće imati keša kojim će moći da plaćaju zaposlene. Međutim, ta borba je neizvesna dokle god je stopa nezaposlenosti visoka, i poslodavci to znaju. Radnici nemaju mnogo izbora. Bez obzira na iznos doprinosa i poreza, građani imaju isti nivo zdravstvene zaštite i mogućnost korišćenja škola, vrtića, puteva. Jedina razlika je budući iznos penzija, a retko ko

posmatra stvari unapred.

Profesor radnog prava Darko Marinković, sa Megatrend univerziteta, upozorava na to da i sami zaposleni treba da se bore za svoja prava. Od države se, međutim, očekuje nedvosmislena poruka: da ko to radi - neće proći nekažnjeno.

- Ljudi treba da znaju šta potpisuju, kao i da znaju da brane svoja prava - kaže Marinković. - Treba da se obrate Inspektoratu rada, PIO fondu i Poreskoj upravi. Druga linija su sindikati, koji nisu dovoljno jaki u Srbiji. I, naravno, tu je i država, koja je najodgovornija, kao neko ko ima na svojoj strani zakone i institucije zadužene za njihovo sprovođenje. Država se upravo tu ponašala na jedan diskriminatorски način. Povezivala je staž u državnim preduzećima u nekoliko navrata. Tako je slala poruku da zaposleni ne treba da brinu - platiće država. Ali i poruku da budu ponizni građani, pa će i njima biti plaćeno.

Sindikati priznaju da među članstvom nemaju zaposlene u diplomatskim i konzularnim predstavništvima. Ali znaju za izbegavanje obaveza među drugim poslodavcima.

- Mi procenjujemo da je svaki treći radnik u takvoj situaciji - kaže Ranka Savić, predsednik Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata. - Sindikati dugo apeluju na državu da smanji poreze i doprinose, i verujemo da bi ih tako više poslodavaca plaćalo. Istina je da često ima dobrovoljnosti, jer radnici jedino tako mogu da dobiju posao. Na državi je da to sankcioniše, ali nadležne institucije često to ne rade. One znaju da se to dešava. Smatraju da je bolje da naplate bilo šta nego da ta firma ode u stečaj. To je poniženje srpskih radnika.

DOKAZI, PA ITALIJANE NA SUD

TRAGOM priče Jasmine Stojanović, koja je radila u Ambasadi Italije, primala platu veću od hiljadu evra, a doprinosi joj plaćani na minimalac, pokušali smo da utvrdimo kome bi trebalo da se obrate eventualno oštećeni radnici u diplomatsko-konzularnim odeljenima.

Inspektorat rada nema mogućnost provere, pošto je ambasada teritorija druge države. Da bi neka srpska institucija reagovala, morala bi da postoji odluka suda. Znači da je oštećeni pred sudom uspeo i da dokaže da su mu određena prava uskraćena i povređena.

"NOVOSTI" SAZNAJU Poreski inspektori zatvorili 13 sala za svadbe!

Počela kontrolu organizatora proslava venčanja u celoj Srbiji. Prvo na udaru bili objekti na Ibarskoj magistrali kod Beograda

sale za venčanja, od ukupno 11 kontrolisanih.

ORGANIZOVANJE svadbenih veselja unosan je posao za vlasnike restorana i sala, naročito za one koji ne prijavljuju prihode ni radnike i toče piće bez akciznih markica. Poreznici su, kontrolišući u prethodnih desetak dana 13 ovakvih objekata u Beogradu, uglavnom na Ibarskoj magistrali, utvrdili da nijedan od njih ne radi po zakonu, pa će svi biti privremeno zatvoreni. Kako "Novosti" saznaju, inspektori su već stavili katanac na dva restorana, a ove nedelje sledi zatvaranje i prve dve

Beleženje prometa preko fiskalnih kasa za ove ugostitelje je misaona imenica, ali to nije jedina utvrđena nepravilnost.

- Poreski inspektori su, kontrolišući ove objekte, zatekli razne neregularnosti - navodi izvor "Novosti". - Osim neevidentiranja prometa preko fiskalnih kasa, utvrđen je i višak robe, pronađena su alkoholna pića bez akciznih markica, a dve sale uopšte nisu bile registrovane, već su radile potpuno na crno.

Ovakve provere, kako najavljuju, nastaviće se i u narednom periodu i u drugim mestima u Srbiji. Inače, inspektori Poreske uprave su u ove kontrole išli za vreme trajanja svadbi, ali, prema našim saznanjima, nijedno veselje nije prekinuto. Pitanje je, međutim, kako će se provesti mladenci koji su baš u ovim objektima zakazali venčanja u narednom periodu za vreme dok sale i restorani budu privremeno zatvoreni. Jer, nijedna svadba se ne organizuje za nedelju dana, već su potrebni meseci za njenu pripremu, što uključuje i pronalaženje odgovarajućeg prostora.

Koliko je isplativ "svadbeni biznis", pokazuje i činjenica da su i stare fabričke hale pretvarane u sale za venčanje. Iz ugla organizatora, iako se žale da nemaju posla kao nekada, računica je jasna. Oni svoju uslugu naplaćuju "po stolici", odnosno po gostu. Tako je najjeftinija usluga, koja uključuje hranu i piće, uglavnom oko 20 evra "po glavi", mada može da se nađe i jeftinije. Ima i onih koji samo izdaju prostor, a domaćini donose svoju hranu i piće. Pitanje je samo kako bi se oni proveli da im poreznici svrate na veselje.

DOMAĆE - "DIVLJE"

PITANJE je da li bi poreznici, osim u elitnim restoranima i hotelima, zatekli ijednu svadbu na kojoj se ne toči domaća rakija, dakle bez akcizne markice. Poznato je da domaćini Srbije vole da se pohvale svojom "prepečenicom", a neretko i pečenjem, tortama i drugim đakonijama koje nemaju bilo kakvu potvrdu o poreklu. To bi, pak, u slučaju da se takvo piće i hrana služe u registrovanim ugostiteljskim objektima, sigurno vuklo pravne posledice u slučaju kontrola raznih državnih inspekcija.

POLEMIKE Željko Ožegović: Obaramo sivu ekonomiju

U Strategiji za reformu javne uprave i Akcionom planu (usvojeni 2014. i 2015) kao jedan od prioritetnih ciljeva označena je promena odnosa države prema građanima i privredi

U Strategiji za reformu javne uprave i Akcionom planu (usvojeni 2014. i 2015) kao jedan od prioritetnih ciljeva označena je promena odnosa države prema građanima i privredi i popravljjanje uslova poslovanja privrednih subjekata, a kao ključni instrumenti usvajanje dva systemska zakona - Zakona o inspeksijskom nadzoru (ZOIN, april 2015) i Zakona o opštem upravnom postupku (ZOUP, februar 2016).

Na donošenje i usvajanje novog zakona o inspeksijskom nadzoru čekalo se skoro deset godina, a od njegove pune primene proteklo je tek dva meseca i zato je važno, pre ukazivanja na postignute efekte, podsetiti se na neke

činjenice.

Pripremi Zakona prethodio je proces temeljnih analiza i veoma širokih konsultacija sa privredom, građanima i svim zainteresovanim stranama.

Generalni zaključak bio je da je postojeći sistem inspeksijskog nadzora neefikasan, neefektivan, komplikovan i netransparentan, a jedna od ključnih primedaba bila je da nepostojanje instituta planiranja i procene rizika dovodi do trošenja ionako ograničenih resursa na niskorizične subjekte, a da visokorizični i neregistrovani subjekti veoma često izmiču kontroli.

Paradoks sistema ogledao se u činjenici da su inspekcije veoma često kažnjavale registrovane privredne subjekte zbog banalnih propusta, dok su oni nelegalni, zbog negativne nadležnosti sektorskih zakona, mirno prodavali robu upravo ispred njihovih radnji. Loša saradnja i koordinacija rezultirala je često uzastopnim kontrolama istih privrednih subjekata od različitih inspekcija, dok su te iste kontrole druge subjekte godinama zaobilazile.

Borba za smanjenje sive ekonomije, povećanje konkurentnosti privrede i

bezbednosti građana usloveli su hitno donošenje i implementaciju Zakona, pogotovo što su to bili prioriteti prethodne, a sasvim sigurno će ostati prioriteti i nove vlade.

Za godinu dana, od usvajanja ZOIN-a do početka njegove pune primene 29. aprila 2016, urađen je ogroman posao. Kompletna promena regulative, uspostavljanje sistema nadzora za 36 inspekcija, uvođenje transparentnih kontrolnih lista sa procenama rizika, obaveznih godišnjih planova i naloga, ključne su komponente promena koje vode ka standardizaciji postupanja inspekcija i mogućnosti samoprocenjivanja privrednih subjekata.

Bolja organizacija inspekcija sprovodi se kroz rad nove koordinacione komisije, a novim savetom, koga čine resorni ministri, obezbedili smo i stručnu i političku podršku procesu implementacije Zakona. Obučili smo preko 1.500 inspektora na teritoriji Srbije, a popisom svih procesa i procedura postavili smo osnov za izradu jedinstvenog informacionog sistema "eInspektor". To bi trebalo da bude krvotok novog sistema inspeksijskog nadzora i moćan alat za još bolju alokaciju resursa, koordinaciju i razmenu informacija, planiranje i procenu rizika inspeksijskih službi.

Od početka delimične primene Zakona prema neregistrovanim subjektima, prema podacima Agencije za privredne registre, od 1. avgusta 2015. do juna 2016. zabeleženo je prosečno mesečno povećanje novoregistrovanih preduzetnika od 23%, dok je odjavljivanje u proseku smanjeno za 15,6%.

Za prva dva meseca pune primene ZOIN, po zvaničnim podacima APR, zabeleženo je prosečno povećanje novoregistrovanih preduzetnika za 71,3% (u odnosu na maj-jun 2015), ali i prosečno smanjenje odjavljenih preduzetnika za 26,7%.

Ti podaci pokazuju da se ispunjava jedan od glavnih ciljeva donošenja ZOIN - prevođenje aktera iz sive zone poslovanja u legalne tokove kao preduslova za stvaranje jednakih tržišnih uslova za sve.

Smanjenje odjavljenih preduzetničkih radnji jasno govori da je uvođenjem novih podsticajnih, ali i pooštavanjem kaznenih mera i instrumenata, znatno povećan rizik i cena bavljenja nelegalnim aktivnostima ili poslovanja u sivoj zoni.

Drugi jasan cilj donošenja ZOIN je borba protiv neformalnog rada na crno i po statističkim podacima došlo je do njegovog smanjenja od skoro 5%. U prošloj i ovoj godini, dobili smo 20.000 novoprijavljenih radnika posle inspeksijskih nadzora. Međutim, pažnja inspekcija dodatno mora biti koncentrisana i na pojavu prijavljivanja, a potom odjavljivanja radnika po završetku inspeksijskog nadzora.

Ne treba zaboraviti da je Srbija u izveštaju Svetske banke Doing bussines za 2015. godinu skočila za 32. mesta i tome je svakako doprinelo donošenje i primena novog ZOIN. I savet stranih investitora (FIC) je početkom ove godine u svojim zaključcima istakao da je najveći napredak u Srbiji postignut upravo na planu izdavanja elektronskih građevinskih dozvola i planu poboljšanja sistema inspeksijskog nadzora.

Novi ZOIN je doneo značajne instrumente koji su popunili praznine u postojećim sektorskim zakonima, podigao nivo odgovornosti svih aktera, ali i pooštrio kaznenu politiku prema neregistrovanim subjektima.

Da bismo kreirali konkurentno i sigurno poslovno okruženje, moramo pratiti sprovođenje efekata zakona ali i ozbiljno raditi na podizanju kapaciteta inspeksijskih službi, njihovom opremanju i uspostavljanju sistema kontinuiranog profesionalnog usavršavanja i obučavanja.

Bez ogromne pomoći USAID, a potom OEBS, SKGO, PKS i mnogih drugih, ovih rezultata ne bi bilo. Ovi rezultati su - zajednički.

(*Autor je državni sekretar u Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave)

Čaćaninu prekipelo zivkanje bankara!

Čaćanin Saša Obradović prijavio policiji da ga uznemiravaju svojevrсни uterivači dugova. Iako su u obavezi da za dug opominju pismenim putem, uznemiravaju me svakodnevno

Univerzitetski profesor iz Čačka Saša Obradović (50) zbog telefonskog uznemiravanja prijavio je policiji banku iz koje ga svakodnevno zovu, jer on 40 dana kasni sa otplatom rate za stambeni kredit. Obradović se zbog uznemiravanja, pretnji, zelenašenja i kako kaže, straha za svoju bezbednost, pozvao na Ustav, Zakon o obligacionom pravu, Krivični zakonik i Zakon o zaštiti potrošača, kao i na odredbe Ugovora o stambenom kreditu, po kome banka nema pravo da ga telefonskim putem proganja, da mu pretili i uznemirava ga, već treba da primeni instrumente obezbeđenja, kako je i u ugovoru navedeno.

Prema tom ugovoru, banka klijenta može pisanim putem da opomene zbog neplaćanja rate, a posle 90 dana kašnjenja da aktivira hipoteku. Zajmodavac je, međutim, unajmio NN lica, svojevršne uterivače dugova, s kojima telefonski razgovori nisu nimalo prijatni.

Profesor je dva puta banci poslao pisano obaveštenje u kojem traži da telefonsko uznemiravanje prestane, pozivajući se na srpske zakone, ali su se iz banke oglušili o njegove zahteve. On ih je podsetio i na odredbe ugovora o kreditu (član 9), "da neće protivzakonito preuzeti ulogu 'uterivača duga', primenjujući nasrtljivu i agresivnu poslovnu politiku telefonskog

uznemiravanja, pretnji i pokušaja uterivanja duga, u cilju naplate mesečnog anuiteta, već će putem pisane korespondencije primeniti instrumente naplate svojih potraživanja".

NN lica, koja se predstavljaju kao saradnici banke, kontinuirano me uznemiravaju, prete mi na različite načine i izazivaju strah za ličnu bezbednost i bezbednost moje porodice. Pozivaju me kontinuirano svaka dva dana, čak i subotom. Nekada i po tri puta dnevno, čak i uveče, i uvek s različitih brojeva mobilnih telefona. Obratio sam se MUP-u, zaštitniku građana i povereniku za informacije od javnog značaja, a najverovatnije ću i pravosuđu. Jednostavno, ti uterivači dugova iz banke su nepodnošljivi, međutim, država Srbija nikada do sada to nije ni pokušala da reši - kaže Obradović.

Upravljaју životom i smrću

Uzeo sam stambeni kredit u švajcarskim francima, banka je 2007. godine protivzakonito isplatila dinare (19.500 evra u dinarskoj protivvrednosti), a istovremeno sam uplatio depozit od 2.500 evra. Putem kamate za devet godina otplatio sam više od 15.000 evra, a sada mi je osnovni dug 24.500. Jednostavno, samo u Srbiji bankama je data mogućnost da upravljaju životom i smrću klijenata. Toga nema nigde u civilizovanom svetu - navodi Obradović, profesor biomedicinskih nauka.

BETA/BLIC

DRŽAVNI POSAO Poništena 323 tendera

Komisija koja kontroliše javne nabavke u Srbiji za sedam meseci ove godine poništila je 323 tendera za nabavke roba i usluga u vrednosti 23,3 milijarde dinara, piše današnji "Blic".

To znači, kako navodi list, da je poništen svaki drugi tender od objavljenih 672, čija je ukupna vrednost bila 47 milijardi dinara.

U Republičkoj komisiji za zaštitu prava u postupcima javnih nabavki "Blicu" je rečeno da je nekoliko razloga za poništenje tendera - od pogrešno napisane konkursne dokumentacije do diskriminisanja jedne firme i favorizovanja drugih.

Primećeno je i sužavanje konkurencije među ponuđačima kroz nepotrebne zahteve za dodatnim uslovima.

Među naručiocima loših tendera bile su brojne državne institucije, ministarstva i državne kompanije, a procenjena vrednost tendera bila je od nekoliko stotina do više desetina miliona dinara.

Privatne firme žalile su da su pojedini državni organi na tenderima izabrali najskuplje ponude, čak i da su ih pisali ciljano za određene kompanije, piše "Blic".

RASPRODAJA Beko ponovo traži kupce za Luku "Beograd" za 7,6 miliona evra

Milan Beko ponovo je oglosio prodaju Luke "Beograd". Na prodaju su 22 objekta Luke "Beograd" i još pet objekata firme "Nova Luka" ukupne vrednosti oko 7,6 miliona evra.

Prodaja je, kako ja navedeno, oglašena u skladu sa odredbama Unapred pripremljenog plana reorganizacije Luke "Beograd" a.d., koji se primenjuje od 21. oktobra 2014. godine.

Najvredniju stavku u najnovijem oglasu predstavljaju magacin prehrambenih proizvoda površine od 9.982 kvadratna metra, čija je početna cena 2.317.250 evra i magacin "Sava" površine 7.480 kvadrata, čija je cena 2.199.120 evra.

Prethodni oglas objavljen je 1. decembra 2015. godine. Tada je oglašena prodaja grupe povezanih lica firmi - "Lumako", "Drum krek", "Luka petrol", "Nova luka", "Delute" i preduzeća "Gizmal" sa Kipra. Ukupna vrednost imovine ovih firmi tada je procenjena na 21,5 miliona evra.

Na taj oglas, međutim, kako je "Blic" pisao, javila se samo samo firma "Alti" d.o.o. iz Čačka, koja je za objekte na Vilinim vodama blizu samog pristaništa, površine oko 10.000 kvadrata, ponudila 1,5 miliona evra.

Za ostatak imovine koja je bila oglašena za prodaju do 15. januara 2016. godine, kada je istekao rok za slanje ponuda, niko se nije javio.

Beko pokušava da rasproda imovinu "Luke" kako bi, kako je ranije saopšteno iz ovog preduzeća, poveriocima vratio dug od 63 miliona evra. Na taj način "Luka" je pokušala da demantuje infomacije da Milan Beko zapravo rasprodaje imovinu kako bi, nakon neuspelog atenatata, napustio Srbiju i preselio u inostranstvo.

Porez na kiriju: Platite sami, prijavite sumnjive

Poreska uprava Srbije poručila je da je cilj te institucije da obveznike, pre svega preventivnim a ne represivnim merama, podstakne da plate pripadajući porez.

[Mediji su ovih dana pisali da će Poreska uprava koristiti podatke iz popisa stanovništva kako bi otkrila ko izdaje stanove i na taj način dođe do poreskih prihoda. Međutim, poverenik za zaštitu podataka od javnog značaja Rodoljub Šabić je kazao da bi to bilo nezakonito.](#)

Tako je i u slučaju vlasnika koji izdaju stanove, odnosno naplate poreza na prihod od zakupa.

Poreznici su ovih dana pozvali građane koji izdaju nepokretnosti u zakup ili podzakup da, shodno zakonu, podnesu prijavu i plate porez, a podatke o tome ko redovno plaća a ko ne prikupljaju, kako kažu, na osnovu sopstvenih saznanja i na osnovu dostavljenih prijava.

Jedna od mera za otkrivanje onih koji ne plaćaju porez, jeste i poreski alarm, putem kojeg građani mogu da prijave gazde na koje sumnjaju da ostvaruju prihode od zakupa, a ne prijavljuju ih.

Takvu prijavu je moguće podneti na adresama: www.poreskialarm.rs i poreskialarm.gov.rs.

U Poreskoj upravi su rekli da su gazde u obavezi da na prihode od izdavanja nepokretnosti podnesu poresku prijavu najkasnije u roku od 30 dana od kad zaključe ugovor o izdavanju.

Ukoliko to ne učine, a Poreska uprava ima saznanja da ostvaruju prihode po tom osnovu, poreznici će da sprovedu aktivnosti iz okvira svoje nadležnosti.

"Preduzimaju se značajne aktivnosti kako bi poreski obveznici koji žele da poštuju zakon to mogli jednostavno i lako da

urade, kao i aktivnosti na obezbeđivanju izvršenja koja su usmerena na one koji uporno ne poštuju propise", rečeno je Tanjugu u ovoj instituciji. Postupak poreske kontrole propisan je, podsećaju, odredbama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji. Ako se u poreskoj kontroli utvrde nepravilnosti ili propusti u obavezama iz poreskopavnog odnosa, obvezniku se nalaže da ih otkloni.

MMF otkrio zašto nam je ovako kako nam je

Skoro 20 miliona uglavnom mladih i obrazovanih iz istočne Evrope napustilo je svoje zemlje u prethodnih 25 godina.

Iz ugla istočne Evrope, navedeno je, potrebne su bolje institucije i ekonomske politike u zemljama porekla, jer bi to dovelo do toga da je privlačnije ostati nego otići. Mogla bi da se razmotri i dodatna liberalizacija režima za imigraciju, smatra MMF, posebno za obrazovane radnike. "Vlade mogu da urade više kroz rad sa dijasporom u inostranstvu, kako bi njihova stručna znanja i uštede iskoristile kao polugu, te kako bi obezbedile više podsticaja za ljude da doznake investiraju, umesto da ih troše", piše u izveštaju.

Populacija koja odgovara broju stanovnika Češke i Mađarske zajedno otišla je vođena boljim ekonomskim prilikama u razvijenijim zemljama, pokazalo je istraživanje Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

Za istočne Evropljane, navedeno je u analizi MMF-a, motivacija za odlazak uglavnom su bolji poslovi i više plate, a odlazi mahom visokoobrazovani kadar - doktori, arhitekta, inženjeri...

Iako su emigranti najčešće bolje situirani i njihove porodice u zemljama iz kojih dolaze često imaju koristi od doznaka, njihov odlazak slabi ekonomski potencijal rodnih zemalja. Veliki priliv doznaka podržao je potrošnju, ali je takođe doveo do porasta kursnih stopa, što je privrede učinilo manje konkurentnim, a smanjena je i produktivnost.

"Novac koji se šalje nazad rođacima doveo je do povećanja početnih plata i smanjio motivisanost za rad. Kao rezultat toga, plate su rasle brže od produktivnosti, što je izazvalo eroziju povrata na investicije i slabljenje motivacije za investiranje u zemlje porekla", piše u izveštaju.

Velika i neprekidna emigracija je usporila i ukupne stope rasta obima proizvodnje i stope rasta po glavi stanovnika.

"Da nije bilo emigracije u periodu od 1995. do 2012. godine, realna stopa rasta BDP-a u regionu bila bi ukupno, u proseku, sedam procentualnih poena viša", piše u analizi MMF-a.

Uz niži obim proizvodnje, potrošnja vlade na socijalna davanja povećala se u odnosu na BDP.

Odlazak mladih, kako je navedeno, pogoršava već postojeći trend - stariji su rastući deo stanovništva. To sa svoje strane, dovodi do većih izdataka na penzijska davanja u odnosu na BDP.

Vlade su najčešće na te budžetske pritiske odgovarale povećavanjem oporezivanja rada, što je umanjilo motivisanost poslodavaca da stvaraju radna mesta, čime je budžetska struktura postala još manje povoljna za otvaranje radnih mesta i rast.

"Odlazak nekih od najmlađih i najpametnijih dovodi do toga da proces hvatanja koraka istočne Evrope sa naprednijim delom kontinenta predstavlja još veći izazov", poručuje MMF i istovremeno ističe da je migracija prema zapadu bila korisna za razvijene zemlje i doprinela je njihovom snažnijem rastu.

MMF ističe da je članstvo u EU je donelo korist istočnoj Evropi. A da je za pitanje šta bi moglo da se uradi da bi se osiguralo da slobodan tok ljudi bude koristan i za zemlje koje šalju radnike i one koje ih primaju, navode da, iako postoje određeni zadaci koji treba da se urade na lokalnom nivou, ima prostora i za panevropski odgovor.

Pored toga, dodaju, više može da se uradi na zadržavanju i boljem korišćenju postojeće radne snage, na primer kroz bolje usklađivanje obrazovanja sa tržištem rada i obezbeđivanje više prilika za obuku kroz rad.

Važan je i izbor politika kojima se reaguje na fiskalne pritiske vezane za emigraciju - izbegavanje povećanja oporezivanja rada i veće oslanjanje na oporezivanje potrošnje bilo bi povoljnije za investiranje i dugoročni rast, smatraju analitičari MMF-a.

Iz ugla EU, navode da je migracija sa istoka na zapad bila od koristi za Uniju, ali da postoji argumentacija za bolje raspodeljivanje dobiti.

"Na primer, veličina i sastav fondova EU - transfera iz bogatijih u siromašnije regione EU mogla bi da eksplicitno odgovori na negativne efekte emigracije na ekonomski potencijal zemalja iz kojih dolazi radna snaga", piše u izveštaju.

Savić: Novu vladu Srbije čekaju stari ciljevi

Profesor Ekonomskog fakulteta u Beogradu Ljubodrag Savić je ocenio da će Srbija ponovo imati visok budžetski deficit ako se ne obezbedi dugoročna stopa rasta bruto domaćeg proizvoda (BDP) od najmanje pet odsto, ne prepolovi siva ekonomija i poveća efikasnost inspeksijskih službi, smanji broj zaposlenih i troškovi javne administracije i javnih preduzeća.

"Pošto ova vlast ima apsolutni kontinuitet, pravilo od prvih sto dana vlade za nju ne bi trebalo da postoji. Manje-više biće sličan kadrovski sastav, a predsednik vlade je isti, što je najvažnije za njeno efikasno funkcionisanje. U tom smislu nema nekih novih ciljeva, odnosno buduća vlada mora biti samo efikasnija u ostvarivanju do sada opredeljenih ciljeva", kazao je Savić u intervjuu za Magazin Biznis.

On je ukazao da je važan izbor prioriteta i da je pravilo da što je zemlja manja i nerazvijenija, izbor prioriteta mora biti rigorozniji.

"Potpuno sam ubeden da bez novih investicija i masovne izvozno orijentisane industrijalizacije, uz korišćenje savremenih tehnologija i oslanjanje na prirodne potencijale, Srbija nema šanse da u dogledno vreme uhvati ozbiljniji priključak sa srednje razvijenim zemljama EU", rekao je Savić.

Prema njegovim rečima, smanjenje rashoda budžeta može se ostvariti kroz racionalizaciju javne uprave, smanjenjem troškova, otpuštanjem viška zaposlenih i ozbiljnijim podizanjem efikasnosti svih javnih službi.

"Sa druge strane, prihod budžeta se može povećati i kroz efikasniji i odgovorniji rad inspeksijskih službi i smanjivanje rada u sivoj ekonomiji. Rad inspeksijskih službi mora biti pod posebnom kontrolom vlade, jer oni ne rade svoj posao kako treba. Umesto efikasnog rada za državu i građane, neki od njih su nosioci korupcije, jer neretko lični interes stavljaju ispred interesa građana", smatra Savić.

U dugom roku, kako je procenio, neophodno je doneti i efikasno sprovesti strategiju masovne izvozno orijentisane industrijalizacije, temeljenu na savremenim tehnologijama i prirodnim potencijalima Srbije.

"Mandat od četiri godine nije bogzna koliko dugačak, ali daje mogućnost da se mnogo toga uradi na uspostavljanju novog sistema vrednosti, u kome osnovni postulat treba da bude da se dugoročno najviše isplati biti pošten. Da bi se to postiglo, vlada pre svega mora krenuti od sebe. To znači da na najvažnija mesta u državi treba da postavi poštene i stručne ljude. Da bi Vlada imala potreban kredibilitet, zakoni se moraju primenjivati jednako za sve građane", kazao je Savić.

Stanje u srpskoj privredi je, kako je istakao, ne mnogo bolje nego prethodnih godina, a rast BDP-a je spor, nestabilan i nedovoljan da bi se savladala stagnacija privrede, koja traje još od početka globalne ekonomske krize.

"I pored izvesnog, ali ne i konstantnog napretka i preteranog optimizma koji dolazi iz vrha srpske vlasti, Srbija je i dalje na začelju evropskih ekonomija, sa brojnim i teško rešivim problemima. To najbolje ilustruju podaci da Srbija još nije dostigla ni 75 odsto BDP-a, odnosno polovinu industrijske proizvodnje iz daleke 1989. godine, što su sve bivše socijalističke zemlje, danas članice EU, odavno prešle", podsetio je Savić.

Dodao je da licitiranja sa visokim, odnosno najvišim stopama rasta u Evropi više imaju političku, nego realnu ekonomsku dimenziju.

"Samo naivni mogu da veruju da se kriza javnog duga može tako lako zaustaviti merama štednje, odnosno smanjivanjem dela penzija i plata u javnom sektoru. To najbolje potvrđuje primer Grčke, koja i pored ogromne pomoći EU i

neverovatnih mera štednje, nikako da izađe na zelenu granu. Za obuzdavanje rasta javnog duga, u kratkom roku rešenje može biti u uravnoteženju državnog budžeta, ali trajno i održivo smanjenje javnog duga nije moguće postići bez ozbiljnijeg i konstantnog povećanja proizvodnje, zaposlenosti i izvoza", rekao je Savić.

Na pitanje da li je realan ulazak Srbije u EU 2021. godine on je kazao da je, nažalost Balkan bio, a izgleda ostaće i u narednom periodu bure baruta i da bi neko rešenje bilo da sve zemlje zapadnog Balkana istovremeno uđu u EU, pa da Srbiji u rešavanju istorijskih problema svojim autoritetom pomognu institucije EU.

"Pošto su temelji EU ozbiljno uzdrmani, ova slamka spasa više nije aktuelna, čini mi se da je ulazak Srbije u EU 2021. godine potpuno nerealan", procenio je Savić za Magazin Biznis.

ДНЕВНИК

Пала сива економија, скочила производња

Навикли смо деценијама да нам расту инфлација и курс евра или долара у односу на динар. Пораст наплате прихода од пореза није био честа вест.

Међутим, у првој половини ове године код нас је наплаћено 532 милијарде динара јавних прихода. Према истом периоду прошле године то је 10,2 одсто више. Стручњаци сматрају да је на бољу наплату најивше утицала успешна борба против сиве економије.

Када се погледа по врстама пореза, најиздашнији је био приход од пореза на додату вредност – 60,8 милијарди, динара уместо 46,7 колико је било у исто време лане. Повећан је и приход од акциза – са 79,6 милијарди у првој половини 2015. године на 94,9 у истом периоду ове. Наплаћено је и 44,6 милијарде динара од пореза на добит према 39,2 милијарди лане у исто време. Порасла је и наплата доприноса за социјално осигурање – на 253,7 милијарде динара уместо 243,4 у првој половини 2015. године.

Како прочитати те бројке ,односно шта је позадина? Стручњаци сматрају да је то последица пораста производних активности, али и бољег рада порезника, односно сузбијања сиве економије.– Ја бих ту предност дао сузбијању сиве економије, односно ажурнијем раду порезника – каже међународни консултант Милан Ковачевић. – Тачно је да производња расте, међутим, већи део робе и услуга иде у извоз, односно на страна тржишта. Ту се не плаћају порези на домаћем терену. Зато сматрам да су највећи део доприноса у том делу дали порезници. Сећам се да је, када је конципиран буџет за ову годину, планирано да приходи од пореза порасту осам одсто, а већи већи пораст је свакако добра вест.

Ковачевић наглашава да, осим пореских прихода, државну касу пуне и разне дажбине. Привредници се, међутим, на те дажбине жале. Тако су већ израчунали да кроз разне таксе и додатке држави плаћају чак 147 парафискалних намета. Удружење послодавца тражило је у неколико наврата да се на инвестиције уведе порески кредит. Олакашице траже и предузетници који раде у сфери samozapošljavanja. Они предлажу да се, по узору на развијене земље, они у прве две до три године пословања ослободе било каквих пореза, односно да почну да га плаћају тек када бизнис стане на ноге.

Хоће ли неки од тих предлога бити услишен, зависиће опет од пореских прихода. Уколико наставе да расту, наредне године може доћи у обзир примена и тих олакшица.

Рано је за трошење

Ковачевић каже да повећање прихода не отвара врата већем трошењу.– Код нас је буџет још увек тесан, и то пре свега захваљујући предузећима која нису могла да опстану а којима су надлежни прискакали у помоћ – каже он. – Милијарде су потрошене, рецимо, на спасавање РТБ Бор као и Железаре Смедерево.

Због економске кризе у Србији 157.000 сиромашних више

По истраживању америчког „Мекинси глобал института”, реални приходи око две трећине домаћинстава у 25 развијених земаља света стагнирали су или опали између 2005. и 2014. године. Без конкретне акције, та појава може имати корозивне економске и социјалне последице, наводи се у извештају под називом „Сиромашнији од својих родитеља?”, објављеном на сајту „Мекинси института”.

У студији се наводи да је већина људи који су одрастали у развијеним привредама после Другог светског рата претпостављала да ће живети боље него њихови родитељи.

Током већег дела периода, та претпоставка се показала тачном. У протеклих 70 година, осим кратког прекида седамдесетих, динамичан глобални економски раст и раст запошљавања осетила су сва домаћинства кроз повећање прихода, и пре и после пореза и обављених плаћања. Од 1993. до 2005. године сви су, изузев два одсто домаћинства у 25 развијених земаља, регистровали реалан раст прихода.

Међутим, тај претежно позитиван доходни тренд је завршен, истичу истраживачи, додајући да између 2005. и 2014. године реални приходи у тим истим напредним економијама стагнирају или су у паду код 65 до 70 одсто

домаћинстава, односно за више од 540 милиона људи. Студија је подробније анализирала примања у шест држава – Француској, Италији, Холандији, Шведској, Британији и САД, и по подацима, највећи проценат домаћинстава која читаву деценију нису добила повећање прихода има Италија – чак 97 одсто.

Наиме, подаци италијанског државног статистичког завода показују да је број људи који живе у „апсолутном сиромаштву” у тој земљи порастао прошле године на 4,6 милиона, односно 7,6 одсто становништва, у односу на 6,8 процената 2014. године. У САД повећање прихода у последњих десет година није регистровало 81 одсто домаћинстава, у Великој Британији и Холандији по 70 одсто, Француској 63 процента и у Шведској 20 одсто.

По подацима Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва у Србији, економска криза од 2008. године донела је повећање броја сиромашних у нашој држави, а тај тренд ће се наставити све док раст привреде не буде довољан да се плате сви „греси” из прошлости и живот изнад реалних могућности. Тако је стопа сиромаштва у 2008. години била 6,1 процената, а 2014. је износила 8,9. Другим речима, на почетку кризе 2008. године, у Србији је било 470.000 сиромашних, а у 2014. години 627.000, и још око 25 одсто оних који су били на линији сиромаштва. Стручњаци који су правили билтен Тима објашњавају да је реалативно брз економски развој Србије од 2000. до 2008. године донео смањење сиромаштва, тако да је стопа до 2008. године смањена на 6,1 одсто. Али, још те 2008. године почиње економска криза те се животни стандард становништва постепено смањује.

Као наличје таквог процеса повећава се стопа сиромаштва током наредних година па је већ након прве године кризе – 2009. она износила 6,9 одсто, да би 2010. године била чак 9,2 одсто. Година 2011. доноси предах и стопа сиромаштва пада на 6,8 одсто, али је велики подбачај жетве у 2012. донео повећање стопа сиромаштва на 8,8 одсто. Током 2013. и 2014. године сиромаштво је остало непромењено и кретало се између 8,6 и 8,9 одсто. Економска криза допринела је да се за пет година, од 2008. до 2014, сиромашних буде 157.000 више.

Дугови из прошлости

Стручњаци Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва истичу да је неповољно то што Србија и даље не успева да изађе из вишегодишње економске стагнације и да на тој основи дође до смањења сиромаштва. Штавише, због заостајања личне потрошње, делом због смањења плата у јавном сектору и пензија, може се очекивати одређено повећање сиромаштва, чак и поред умереног привредног раста. Јер, истичу, Србија је дуго подстицала потрошњу и живела изнад својих могућности, што је довело до повећања задужености.

Suzana Paunović, direktorka vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava za Danas povodom otvaranja poglavlja 23 i 24

Potvrđen kredibilitet Srbije, još dosta posla

Otvaranjem poglavlja 23 i 24, koja su od ključne važnosti za pregovarački proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji

Iz Brisela su u ponedjeljak poslate tri važne poruke - poruka koja govori o kredibilitetu Srbije na međunarodnom planu, poruka koja govori da se sav onaj rad koji smo uložili da do otvaranja ovih poglavlja dođe zaista i isplatio, te konačno i poruka da će njihovo otvaranje ubrzati otvaranje svih ostalih poglavlja - kaže za Danas direktorka vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava Suzana Paunović.

Izrazivši zadovoljstvo otvaranjem poglavlja 23 i 24, naša sagovornica naglašava da je veliki posao je pred Srbijom.

- Očekuju nas brojne aktivnosti na uspostavljanju efikasnog i nezavisnog pravosuđa i tužilaštva, rad na jačanju borbe protiv korupcije na svim nivoima, ali i puno posla na primeni donetih zakona, koji se odnose na prava nacionalnih manjina, prava najugroženijih građana Srbije, sprovođenje medijskih zakona i sloboda. Mi smo već počeli da merimo šta je urađeno i pre zvaničnog otvaranja poglavlja 23. O sprovedenim aktivnostima na šest meseci ćemo izveštavati Evropsku komisiju, a jednom godišnje i Narodnu skupštinu - ukazuje Paunović i dodaje da će civilno društvo sve vreme pratiti ceo proces.

- Veliku zainteresovanost imaće i zemlje članice EU, naročito one iz našeg neposrednog okruženja. Poglavlje 23 karakteristično je i po tome što će se često pojavljivati i politička pitanja. Verujem da će načinom na koji Vlada uspešno vodi bilateralnu i regionalnu politiku i ova pitanja biti efikasno rešavana - navodi Suzana Paunović.